

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสัตย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๗/๒๕๕๕

วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๕ (นายอนันต์ งามวุฒิมงคล) ในคดีแพ่ง หมายเลขดำที่ ๑๓๒๗๒/๒๕๕๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ (กรณีพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ)

สรุปข้อเท็จจริง

๑. บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) โดยนายสรวิชัย เนตรงาม หรือนายอรรถชัย พุทธิวิทย์ หรือนายวุฒิชัย มั่นดี ผู้รับมอบอำนาจ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องบริษัท สันติภาพ (ฮั่วเพ็ง ๑๕๕๘) จำกัด เป็นจำเลย ที่ ๑ นายบุญชัย สัมฤทธิ์วิเศษ เป็นจำเลย ที่ ๒ นางมาลี หรือนางมาล รัชตสวรรค์ หรือสัมฤทธิ์วิเศษ เป็นจำเลย ที่ ๓ นายแก้ว รัชตสวรรค์ เป็นจำเลย ที่ ๔ นายอนันต์ งามวุฒิมงคล เป็นจำเลย ที่ ๕ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๓๒๗๒/๒๕๕๒ ตามผิดสัญญากู้ยืมเงิน ค่าประกัน จำนวนทุนทรัพย์ ๒๕,๔๘๑,๐๕๕.๕๒ บาท รายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

๑.๑) จำเลยที่ ๑ ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน จำนวน ๒ ฉบับ ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ คาเธ่ย์ ไลน์แนนซ์ จำกัด (มหาชน) คือ เลขที่ FIX/๐๐๐/๕๐/๒๑๒๕ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และเลขที่ FIX/๐๐๐/๕๐/๒๑๓๐ จำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยตั๋วสัญญาใช้เงินทั้งสองฉบับ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ พร้อมทั้งกำหนดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๒ ต่อปี และเพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ตามตั๋วสัญญาใช้เงินดังกล่าว จำเลยที่ ๒ - ๕ ได้เข้าค้ำประกันหนี้ของจำเลยที่ ๑ โดยยินยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม

๑.๒) ต่อมาโจทก์ได้รับซื้อสินเชื่อ สัญญาขาย ตราสารหนี้ และสิทธิเรียกร้องจากบริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ คาเธ่ย์ ไลน์แนนซ์ จำกัด (มหาชน) จึงทำให้โจทก์ได้รับโอนซึ่งสิทธิในสินทรัพย์ สินเชื่อธุรกิจ และหลักประกันของสินทรัพย์สินเชื่อธุรกิจ รวมทั้งสิทธิเรียกร้องต่างๆ ของบริษัทเงินทุน หลักทรัพย์ คาเธ่ย์ ไลน์แนนซ์ จำกัด (มหาชน) รวมทั้งหนี้ของจำเลยทั้งหมด โดยมีต้องแจ้งให้จำเลย ทั้งห้าคนทราบตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. นายอนันต์ งามวุฒิวงศ์ จำเลยที่ ๕ ได้ยื่นคำให้การเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๓ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ สรุปความได้ว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง โจทก์ไม่มีสิทธิคิดดอกเบี้ยเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และคดีโจทก์ขาดอายุความ

๓. เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔ บริษัทบริหารสินทรัพย์ เอ็น เอฟ เอส จำกัด ได้ยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์เดิม เนื่องจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ เอ็น เอฟ เอส จำกัด ได้ทำสัญญารับประกันโอนสิทธิเรียกร้องของหนี้เงินกู้และหลักประกัน ซึ่งเป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพจากบริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๔. นายอนันต์ งามวุฒิวงศ์ จำเลยที่ ๕ ได้ยื่นคำร้องขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ สรุปได้ว่า

พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ ระบุว่า “การโอนสิทธิเรียกร้องทั้งหมดหรือบางส่วนของบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการไปยังสถาบันการเงินอื่นให้กระทำได้โดยมิต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์” และตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ ซึ่งบัญญัติว่า “ในการขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชีบริษัทที่ถูกระงับการดำเนินกิจการตามมาตรา ๓๐ ให้องค์การดำเนินการประกาศรายการพร้อมด้วยรายละเอียดตามสมควรของทรัพย์สินที่จะขาย วัน เวลา และสถานที่ที่จะขายทรัพย์สินนั้นล่วงหน้า ก่อนกำหนดวันขายไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน โดยปิดประกาศรายการ และรายละเอียดไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานขององค์การ โฆษณาในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อยหนึ่งฉบับ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน

การประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นการบอกกล่าวการโอนทรัพย์สินแก่ลูกหนี้ บุคคลภายนอกที่ได้ให้ประกันหนี้เดิม และบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินที่จะขาย. . .”

ข้อกำหนดทั้งสองมาตราดังกล่าว ที่ระบุว่า ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ผู้ร้องถือว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ เพราะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล และเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ดังนั้น มาตรา ๒๗ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และมาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงขัดหรือแย้งกับมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๕. เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ นายอนันต์ งามวุฒิวงศ์ จำเลยที่ ๕ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์เดิมและขอให้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยสรุปได้ ดังนี้

บริษัทบริหารสินทรัพย์ เอ็น เอฟ เอส จำกัด ยื่นคำร้องต่อศาลขอเข้าเป็นคู่ความแทนโจทก์ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่บัญญัติว่า “ในการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาลให้บริษัทบริหารสินทรัพย์เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามั่นพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น” บทบัญญัติดังกล่าวขัดต่อกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และเป็นการละเมิดอำนาจพิจารณาคดีของศาล เพราะผู้ร้องสามารถนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้ามั่นพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่สืบไปแล้วได้ บทบัญญัติดังกล่าวจึงถือว่า มีอำนาจและสิทธิเหนือกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และเหนืออำนาจการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีของศาล เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนด้วย

นอกจากนี้บทบัญญัติมาตรา ๗ ดังกล่าว ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ เพราะตามมาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้” และตามมาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน . . . การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้”

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๘

๒. พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ

๓. พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗

๔. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ และมาตรา ๓๐๘

๕. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๕ มาตรา ๑๑๗ และมาตรา ๑๑๕

พิจารณาข้อโต้แย้งของผู้ร้อง

๑. สำหรับประเด็นแรกเห็นว่า บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๘ ประกอบกับมาตรา ๘๕ มาตรา ๑๑๗ และมาตรา ๑๑๕ มิใช่บทบัญญัติเด็ดขาดที่ห้ามว่าเมื่อสืบพยานหลักฐานใดๆ ไปแล้ว หรือล่วงเกินเวลาที่สืบพยานหลักฐานไปแล้ว จะนำพยานหลักฐานอื่นใดมาสืบเพิ่มเติมอีกไม่ได้ กล่าวคือศาลมีอำนาจใช้ดุลยพินิจในการอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้นำพยานบุคคลมาสืบหรือสืบหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แก่อรรถคดีได้ ฉะนั้นพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ จึงไม่ขัดรอน หรือทำให้ผู้ร้องเสียเปรียบ หรือแทรกแซงอำนาจศาลตามที่ผู้ร้องอ้าง จึงไม่ขัดต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๘๘ ประกอบกับมาตรา ๘๕ มาตรา ๑๑๗ และมาตรา ๑๑๕

อย่างไรก็ดีประเด็นที่ว่ามาตรา ๒๗ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ และมาตรา ๗ แห่งพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับการโอนสิทธิเรียกร้องและสิทธิของลูกหนี้ที่จะต่อสู้คัดค้าน จะขัดหรือแย้งกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนี้ ไม่อยู่ในอำนาจที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้ แต่ที่ยกมาอ้างก็เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระราชกำหนดทั้งสองดังกล่าวไม่ได้ตัดสิทธิลูกหนี้ในการจะนำพยานหลักฐานใดๆ มาหักล้างคำพยานหลักฐานใหม่ของโจทก์ จึงไม่เป็นการจำกัดสิทธิความเสมอภาคและการเลือกปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ แม้การโอนสิทธิเรียกร้องจะมีได้บอกกล่าวแก่ลูกหนี้จะเป็นการกระทำที่ไม่สมควรก็ตาม

๒. ในประเด็นที่สอง พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ ถือได้ว่าเป็นการขัดกับรัฐธรรมนูญ เพราะ

(๑) กระบวนการแจ้งการขายทรัพย์สินตามมาตรา ๓๐ ทวิ วรรคแรก ซึ่งให้ปิดประกาศ ณ สำนักงานขององค์การ โฆษณาในคอมพิวเตอร์ และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันนั้น ลูกหนี้อาจไม่มีทางทราบก็ได้ เพราะเจ้าหน้าที่ใหม่ไม่ได้แจ้งเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้องจากเจ้าหน้าที่เก่าให้ทราบไว้ขั้นหนึ่งก่อน ทำให้ไม่แจ้งไม่แจ้งให้ลูกหนี้ทราบโดยตรงเลย การที่บุคคลหนึ่งจะถูกประกาศขายทรัพย์สินโดยไม่รู้ตัว คงทำให้เกิดความตกใจและเครียดมาก นับเป็นการไม่คำนึงถึงความเป็นมนุษย์ที่มีชีวิตจิตใจและสิทธิรับรู้โดยชอบของลูกหนี้ได้ด้วย

(๒) นอกจากนี้ยังอาจกระทบกระเทือนสิทธิในทรัพย์สิน (รวมการจัดการทรัพย์สิน) ของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ และย่อมกระทบถึงสิทธิของบุคคลในเรื่องเกียรติยศ ชื่อเสียง

หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวตามมาตรา ๓๔ จึงเห็นว่ามาตรา ๓๐ ทวิ แห่งพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๘ นอกเหนือจากมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัย

คำวินิจฉัย

ในการพิจารณากรณีนี้ตุลาการไม่มีความประสงค์จะสนับสนุนให้ลูกหนี้หลบหนีไม่ปฏิบัติตามพันธะกับเจ้าหนี้แต่ประการใด แต่ในภาพรวมเห็นว่า เจ้าหนี้ควรแจ้งให้ลูกหนี้ให้ทราบว่ากำลังจะเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้มีโอกาสเจรจาจัดการทรัพย์สินกับเจ้าหนี้ก่อนตามหลักการในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ น่าจะชอบธรรมกว่า แม้จะยังให้โอกาสลูกหนี้ต่อสู้ได้ แต่การประกาศขายสินทรัพย์ของลูกหนี้ให้บุคคลอื่นๆ ทราบแต่ไม่บอกลูกหนี้ (แม้มีขั้นตอนการบังคับคดี) นับเป็นพฤติกรรมที่ไม่สมควรยิ่งกว่า เพราะใช้อำนาจกฎหมายปิดปากให้ถือว่ารับทราบแล้ว และเท่ากับไม่ให้เกียรติไม่คำนึงถึงจิตใจของลูกหนี้ ฯลฯ อันรวมกันเรียกว่า “ศักดิ์ศรีของมนุษย์” เลย อาศัยเหตุผลดังกล่าวมา จึงวินิจฉัยว่า

(๑) พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๐ ทวิ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และขัดกับมาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๘ อีกด้วย

(๒) พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ